

Najlepše in najplemenitejše godalo nam je pa podaril Bog sam, namreč sposobnost za petje. Ako premišljam, koliko najlepšega in najnedolžnejšega veselja mi je že petje provzročilo v življenju, si kar ne morem misliti, kako bi bilo možno še veseliti se v naši solzni dolini, ko bi prenehalo vse petje na svetu. Lepo petje tako slovesno povečuje službo božjo, priprosta pesmica kratkočasi pastirčka na samotnem pašniku, pošteno petje ohranja sleherni družbo pri dobri volji, in kaj bi bile javne veselice in svečanostne slovesnosti brez lepo ubranega petja!

Bodite, mladi moji prijatelji, Bogu hvaležni za ta neprecenljivi dar. Pridno ga izobražujte ter radi prepevajte naše mile pesmi; toda vselej le samo poštene, nikdar ne umazanih in nečednih! Za vsako veselje, še prav posebno pa za petje vam veljaj svetega apostola opomin: „Veselite se, a veselite se v Gospodu!“

Tri pravljice.

(Svojim prijateljem spisal A. D.)

3. Pravljica o starem Kozmi.

Stari Kozma je bil slep starček, ki je posedal dan za dnem na širokem pragu štacunarjeve hiše ter prosil miloščine. Bele mreene so prepregale njegove oči in globoko na prsi se mu je vila siva brada. V roki je držal klobuk in vanj so metali usmiljeni ljudje svoje darove.

Vrvarjev Ivan je šel nekoč iz šole in ugledal je starčka, ki je sedel na pragu kakor po navadi. Ivan je pobral na cesti velik kamen in se je približal Kozmi.

„Náte, Kozma, — kos kruha!“

In položil je kamen v Kozmov klobuk.

Kozma se je hotel zahvaliti, a ko je vzel kamen v roko, spoznal je, da se je Ivan norčeval iz njega.

„Oj, ti hudobni otrok ti!“ zaklical je za njim. „Ali se ne bojiš Boga, da bi za kazen tudi tebi ne dal kamena namesto kruha?“

Ivan je hitel domov in žal mu je bilo svojega zlobnega dejanja. Zvečer ni mogel zaspati in mučile so ga hude sanje.

Sanjalo se mu je, da tava in tava po zapuščenih potih, po sami neskončni pustinji. Vse naokrog samo kamenje in ničesar drugega. Utrujen je bil, da je komaj še pomikal noge, a gnalo ga je vedno dalje in dalje. Lačen je bil, da se mu je delalo temno pred očmi; kakor v megli je videl pred sabo najslastnejše jedi, toda kadar je iztegnil roko za njimi, prijel je za mrzlo kamenje. Oh, samo skalovje in kamenje, kolikor daleč je segal njegov pogled! Niti jedna sama jagoda ni rastla ob poti, nobenega drevesa ni bilo, da bi videl sad na njem. In Ivan je hitel naprej in glad ga je mučil vedno

huje. Oziral se je na vse strani, če ni morda kje kakšna osamljena koč. Mrak je prihajal, in on je taval še vedno po pusti, skaloviti krajini. Velike črne sence so se začele plaziti po poti, nebo je postajalo sivo in temno in nobena zvezda še ni zasvetila. Utrujen in obupan se je hotel Ivan zgruditi na tla, — kar ugleda od daleč trepetajočo luč. Zbral je svoje zadnje moči in pohitel v ono stran. Svetloba je prihajala vedno bliže in bliže, — in glej! — tam stoji prijazna koč in okno je razsvetljeno. Ivan odpre hišna vrata in naproti mu pride — Kozma.

„Ah, Kozma!“ vzdihne Ivan, „dajte mi malo kruha!“

„Tako, dragi Ivan!“ odgovori mu Kozma, vzame z mize težak kamen in ga ponudi Ivanu.

„Glej, to je tisti, ki si daroval meni oni dan...“

Ivan zajoka na glas in — se prebudi.

Dolgo časa se je premetaval po postelji, predno je mogel zopet zaspati. In ko je zatisnil oči, pričele so ga mučiti še hujše sanje kakor prej.

Zdelo se mu je, da je umrl. Vsi so jokali krog njegove postelje, — oče, mati, bratje in sestre. Dva dni je ležal na mrtvaškem odru, potem pa so ga položili v krsto in odnesli na pokopališče. Zvonovi so zvonili vso pot in vse polno ljudi je šlo za krsto.

Tisti čas pa je njegova duša splavala proti nebu, pred božjo sodbo. Ivan je čutil, kako hiti višje in višje, kako ostajajo svetle zvezde daleč za njim, a on hiti dalje proti jasnemu nebu. Globoko pod njim leži zemlja, pusta in črna in zavita v oblake. Krog njega pa je zrak vedno bolj čist in svetel in vse se leskeče in blešči kakor v samih dragih kamenih. In pred sabo ugleda prelepe bele postave v dolgih haljah in zlatih perotih. To so bili angelji. Čudovito petje je slišal od daleč in glasovi srebrnih strun so mu prihajali na uho.

Od same neizmerne krasote je zatiskal Ivan oči in dvoje angeljev ga je spremilo do zlatega prestola, pred katerim je stal velik kerub, belo oblečen in z zlato tehtnico v roki. In v jedno skledico te tehtnice je polagal Ivanova dobra dela, a v drugo njegove grehe. Vesel in srečen je bil Ivan, zakaj skledica njegovih dobrih del je bila težja, kakor skledica njegovih grehov... Ali oh! kaj se je zgodilo? Prišel je angelj s težkim kamenom v roki in položil ga je v skledico grehov; in velik kamen je odtehtal hipoma vsa dobra dela, da je skočila njihova skledica visoko kvišku, kakor bi bila napolnjena s samim lahkim papirjem. In angelj je izpregovoril z žalostnim glasom:

„Obsojen je...“

In zopet je Ivan bridko zajokal, — in vzbudil se je...

Mati so stali ob njegovi postelji in povpraševali so ga skrbno:

„Kaj ti je Ivan, da se tako premetavaš? Ali se ti je kaj hudega sanjalo?“

Ivan je povedal svoji materi natanko in odkrito, kaj je bil storil prejšnji dan in kakšne težke sanje je imel po noči.

Ko se je oblekel, opravil jutranjo molitev in vzel knjige, da bi odšel v šolo, dejali so mati:

„Tu imaš kos kruha in dva krajcarja. Kadar vidiš Kozmo na pragu, podari mu to in prosi ga odpuščanja. V nedeljo pa moraš k spovedniku, da se spoveš svojega greha!“

In Ivan je storil, kakor so mu naročili mati.

Najžalostnejši dogodek mojega življenja.

(Slika. — Spisal *Veselko K.*)

Bilo je o velikih počitnicah. Nekega vročega popoldne sem prišel k svojemu součencu Ivanu, do kojega rodne vasi sem imel dobre pol ure hoda. Pozdravivši ga po stari domači šegi mu rečem: „Janko, lej drevi, ko se hlad naredi, bi bilo prav prijetno malo voziti se po Savi. Čoln imam s seboj, kajti ravnokar sem se pripeljal gori po Savi. Nikoli se mi ni zdelo tako prijetno, ko ravno danes. Valovi so mirni, voda ne ravno prevelika, tistih dveh vrtincev pa, ki sta tam doli pod cesto, se že lahko ogneva. — Lej, danes bi tudi prav lahko obiskala Milana. Včeraj sem zvedel, da bode danes in jutri doma. Prihodnji teden hoče nekoliko potovati po Gorenjskem. Ne bi li bilo torej dobro, če bi ga danes poiskala?“

Ivan ni črhnal ne črne, ne bele. Vendar pa je bilo videti, da bi rad ustregel moji želji. To je videla tudi njegova vrla mati, ki je iz košare metala svinjam zel na prostoren dvor ter vmes zvesto poslušala moje besede.

Odgovorila je torej mesto Ivana:

„Kaj se bo hodil vozit? Bi se menda rad utopil? Le nikarte se tako radi z vodo ne igrajte, ko ni nič strašnejšega kakor globoka voda. Sedita rajše tja v utico; jaz vama pa prinesem vrč vina in kruha. Pa se bodeta boljše zabavala nego na vodi.“

„Je že prav, mati; pa midva bi rada obiskala svojega prijatelja Milana. Saj vozila se tako ne bodeva mnogo po Savi. Tja pa nazaj, pa bo. Pustite ga torej, pustite“, pregovarjal sem jaz Ivanovo mater.

„Naj bode! S teboj le naj gre. Saj z drugim bi ga itak ne pustila. Pa če se vama pripeti kaj hudega, boš ti Karol vsega kriv“, odgovorila mi je mati ter pristavila: „Noči pa ne čakajta. Lahko zajdeta v kak vrtinec in se oba utopita v Savi.“

„Mati, ne bojte se za naju. Bodeva že dobro veslala in se vrtincev varno ogibala.“

Rekši, mignem Ivanu, ki je vesel, da mu je mati dovolila, korakal za menoj navzdol proti Savi.

Stopila sva v čoln, ki je bil priklenjen za debelo jelševo vejo. Ivan se vsede na sredi. Jaz pa sem zasel mesto krmarja. Odklenivši čoln, porinem ga krepko z veslom od brega in — bila sva na Savini gladini. Vozila sva naravnost prek reke. Na tem kraju teče Sava precej mirno, tako da se brez